

आधुनिक कार्यालय व्यवस्थापन
प्रथम वर्ष वाणिज्य
Sem. I

1. कार्यालय हे व्यवसायाचे----- केंद्र आहे
  1. प्रशासन
  2. जाहिरात
  3. अद्ययावत
  4. विश्वसनीय
2. कार्यालय हे व्यवसायातील असे स्थान आहे की ज्या ठिकाणी----- केली जातात
  1. उत्तम नियोजन
  2. नियंत्रण
  3. कार्यक्षम व्यवस्थापन
  4. वरीलपैकी सर्व
3. प्राध्यापक डिस्को यांच्यामध्ये कार्यालयाला ----- इतके महत्त्व आहे
  1. घड्याळातील सिंग
  2. घड्याळाची चाबी
  3. घड्याळातील काटे
  4. वरीलपैकी एकही नाही
4. कार्यालयाचे महत्त्व खालील ----- वरून स्पष्ट होते
  1. समन्वय
  2. नियोजन
  3. जनसंपर्क
  4. वरीलपैकी सर्व
5. पारंपारिक संकल्पनेत कार्यालयात----- स्वरूपाची कामे केली जातात
  1. कारकुनी
  2. गतिमान
  3. तांत्रिक
  4. वरीलपैकी एकही नाही
6. आधुनिक संकल्पनेत कार्यालयात----- स्वरूपाची कामे केली जातात
  1. गतिमान
  2. तांत्रिक
  3. शास्त्रोक्त
  4. वरीलपैकी एकही नाही
7. कार्यालयातील कार्य ----- पद्धतीने वर्गीकरण करता येईल
  1. प्राथमिक कार्य
  2. दुय्यम कार्य
  3. प्रशासकीय कार्य
  4. वरीलपैकी सर्व

8. कार्यालयातील माहिती संकलन करणे तिचे संग्रहण करणे व आवश्यकतेनुसार पुरविणे हे कार्यालयाचे----- स्वरूपाचे कार्य आहे
1. **प्राथमिक**
  2. दुय्यम
  3. प्रशासकीय
  4. वरीलपैकी सर्व
9. निर्णयाची अंमलबजावणी मालमत्तेची देखभाल जनसंपर्क ही कार्यालयाची ----- स्वरूपाची कार्य आहेत
1. प्राथमिक
  2. दुय्यम
  3. **प्रशासकीय**
  4. वरीलपैकी सर्व
10. संदेशवहन नियोजन सांख्यिकी आकडेवारी ही कार्यालयाची----- स्वरूपाची कार्य आहेत
1. प्राथमिक
  2. **दुय्यम**
  3. प्रशासकीय
  4. वरीलपैकी एकही नाही
11. कार्यालयाला मानवी शरीरातील----- इतके महत्त्व आहे असे म्हटले जाते
1. डोळे
  2. कान
  3. हात
  4. **मेंदू**
12. ज्याप्रमाणे बँकेत ठेव असलेल्या व्यक्तीला केव्हा आहे बँकेत जाऊन पैसे मिळू शकतात त्याप्रमाणे कार्यालयाला----- संबोधले जाते
1. **माहितीचे केंद्र**
  2. सुविधा केंद्र
  3. वरील दोन्ही
  4. वरीलपैकी एकही नाही
13. कार्यालय शिवाय प्रशासनाची कल्पनाही करता येऊ शकत नाही म्हणून कार्यालयाला -----असे म्हणतात
1. मध्यस्थ
  2. **प्रशासन केंद्र**
  3. माहिती विपणन
  4. वरीलपैकी एकही नाही
14. कार्यालयाला----- असेही म्हणतात
1. कर्मचारी संबंध
  2. **व्यवस्थापनाचा डोळा**
  3. कामाचे ठिकाण
  4. वरीलपैकी एकही नाही

15. कार्यालयासाठी----- अशी सज्ञा सुद्धा वापरले जाते
  1. दप्तर
  2. कचेरी
  3. **वरील दोन्ही**
  4. हलचाल
16. कार्यालयाची अंतर्गत रचना म्हणजे----- व्यवस्था होय
  1. जागेचा पुरेपूर वापर
  2. किमान किमतीत जागा
  3. **वरील दोन्ही**
  4. वरीलपैकी कोणतेही नाही
17. कार्यालयातील साधन सामग्री यंत्र कार्यपद्धती यांना अधिकाधिक कार्यक्षमतेने वापरण्यासाठी केलेले रचना म्हणजे कार्यालयाची----- रचना होय
  1. **अंतर्गत रचना**
  2. बहिर्गत रचना
  3. वरील दोन्ही
  4. वरीलपैकी कोणतेही नाही
18. कार्यालयातील अंतर्गत रचनेला----- मुळे अत्यंत महत्त्व आहे
  1. कार्य सुरळीतपणे
  2. कार्य घटकांची मांडणी
  3. कार्यालयातील फर्निचर
  4. **वरील सर्व**
19. जागेचा विचार करून कार्यालयाची रचना----- पद्धतीने केली जाते
  1. लँडस्केप पद्धतीने
  2. मॉड्यूलर पद्धतीने
  3. चला विभाजक पद्धतीने
  4. **वरील सर्व**
20. मॉड्यूलर युनिट ही कार्यालयातील ----- रचना पद्धती आहे
  1. बहिर्गत
  2. **अंतर्गत**
  3. वरील दोन्ही
  4. वरीलपैकी कोणतेही नाही
21. कार्यालयातील अंतर्गत रचनेचा उद्देश हा नाही
  1. मनुष्यबळाचा पुरेपूर वापर
  2. अखंडित कार्य प्रवाह
  3. कार्यालयीन कामावर देखरेख
  4. **कार्यालयाचे प्रसिद्धी**
22. कार्यालयातील अंतर्गत राहण्याचा उद्देश----- आहे
  1. साधनसामग्रीचा पुरेपूर वापर
  2. मनुष्यबळाचा पुरेपूर वापर
  3. जागेचा पुरेपूर वापर
  4. **वरील सर्व**

23. कार्यालयाच्या अंतर्गत रचनेची मूलतत्वे----- आहे
1. कामकाज सरळ रेषेत
  2. सुयोग्य अंतर्गत मांडणी
  3. लवचिकता
  4. वरील सर्व
24. कार्यालयाचा अंतर्गत रचनेचे मुलतत्व----- हे नाही
1. लवचिकता
  2. विजेचा वापर
  3. विश्रामगृह
  4. **सजावट**
25. कार्यालयाच्या अंतर्गत रचनेचे घटक----- आहेत
1. पर्यवेक्षण
  2. कार्य प्रवाह
  3. समतोल रचना
  4. **वरील सर्व**
26. कार्यालयातील अंतर्गत रचनेचा तोटा----- आहे
1. लवचिकता
  2. सुलभ देखरेख
  3. **खंडित कार्य प्रवाह**
  4. वरीलपैकी एकही नाही
27. कार्यालयातील अंतर्गत रचनेचा तोटा----- हा नाही
1. **लवचिकता**
  2. खंडित कार्य प्रवाह
  3. खर्चात वाढ
  4. वरीलपैकी एकही नाही
28. कार्यालयातील अंतर्गत रचनेमुळे----- शक्य होते
1. प्रभावी दळणवळण
  2. **प्रभावी संदेशवहन**
  3. वरील दोन्ही
  4. वरीलपैकी एकही नाही
29. कार्यालयातील वातावरण----- प्रकारचे असते
1. भौतिक
  2. अभौतिक
  3. **वरील दोन्ही**
  4. वरीलपैकी एकही
30. कार्यालयातील सोई सुविधांचा----- समावेश होतो
1. **भौतिक**
  2. अभौतिक
  3. वरील दोन्ही
  4. वरीलपैकी एकही

31. कार्यालयातील वातावरणावर----- घटक प्रभाव करतो
1. कार्यालयातील प्रकाश व्यवस्था
  2. कार्यालयातील आवाज
  3. कार्यालयातील स्वच्छता
  4. **वरील सर्व**
32. कार्यालयातील प्रकाशव्यवस्था----- पद्धतीने असावी
1. पुरेसा प्रकाश
  2. योग्य प्रखरता
  3. झगझगीत पणाचा अभाव
  4. **वरीलपैकी सर्व**
33. कार्यालयातील प्रकाश व्यवस्थेचे प्रकार -----
1. नैसर्गिक प्रकाश
  2. कृत्रिम प्रकाश
  3. **वरील दोन्ही**
  4. वरीलपैकी एकही नाही
34. कृत्रिम प्रकाश व्यवस्था म्हणजे-----
1. प्रत्यक्ष प्रकाश व्यवस्था
  2. अप्रत्यक्ष प्रकाश व्यवस्था
  3. **वरील दोन्ही**
  4. वरीलपैकी एकही नाही
35. अर्ध प्रत्यक्ष प्रकाश व्यवस्थेमध्ये----- प्रकाश कर्मचारी ज्या ठिकाणी काम करतो तेथे पडतो
1. **20 ते 40 टक्के**
  2. 40 ते 60 टक्के
  3. 60 ते 80 ते टक्के
  4. वरीलपैकी एकही नाही
36. अर्ध अप्रत्यक्ष प्रकाश व्यवस्थेमध्ये----- प्रकाश कर्मचारी ज्या ठिकाणी काम करतो तेथे पडतो
1. 20 ते 40 टक्के
  2. 40 ते 60 टक्के
  3. **60 ते 80 ते टक्के**
  4. वरीलपैकी एकही नाही
37. फ्लवर सेंट प्रकाश व्यवस्थेमध्ये मिळणाऱ्या प्रकाश----- सारखा असतो
1. **सूर्यप्रकाशा**
  2. चंद्रप्रकाशा
  3. वरील दोन्ही
  4. वरीलपैकी एकही नाही
38. चांगल्या प्रकाश व्यवस्थेचा फायदा-----
1. कार्यक्षमतेत वाढ
  2. कामाचा दर्जा उत्तम
  3. थकवा कमी
  4. **वरीलपैकी सर्व**
39. कार्यालयातील आवाजाचे मुख्य प्रकार-----

1. बहिर्गत आवाज
  2. अंतर्गत आवाज
  3. **वरील दोन्ही**
  4. वरीलपैकी एकही नाही
40. अंतर्गत आवाजाची उदाहरणे ----- नाही
1. टंकलेखन चा आवाज
  2. टेलिफोन चा आवाज
  3. पंख्याचा आवाज
  4. **रहदारीचा आवाज**
41. बहिरंग आवाजाची उदाहरणे ----- नाही
1. बाजारपेठेतील वर्दळ
  2. रहदारीचा आवाज
  3. मोटार गाड्यांचे हॉर्न
  4. **कर्मचाऱ्यांची कुजबूज**
42. कार्यालयातील स्वच्छतेचा कर्मचाऱ्यांच्या----- वर परिणाम होतो
1. शारीरिक आरोग्य
  2. मानसिक आरोग्य
  3. कार्यक्षमता
  4. **वरीलपैकी सर्व**
43. वातानुकूलित करण हा कार्यालयातील----- प्रकार आहे
1. **वायुविजन**
  2. स्वच्छता
  3. नीटनेटकेपणा
  4. वरीलपैकी एकही नाही
44. वायुविजन खालील प्रकारे करता येते
1. कृत्रिम
  2. नैसर्गिक
  3. **वरील दोन्ही**
  4. वरीलपैकी एकही नाही
45. कार्यालयातील अंतर्गत सजावट----- वर अवलंबून असते
1. कर्मचाऱ्यांचा कलह
  2. **रुची पूर्ण सुशोभीकरण**
  3. व्यवस्थापकांचा स्वभाव
  4. वरीलपैकी एकही नाही
46. फर्निचर हे मुख्यतः ----- घटकांवर अवलंबून असते
1. कर्मचाऱ्यांची संख्या
  2. कामाचे स्वरूप
  3. कार्यालयातील जागा
  4. **वरीलपैकी सर्व**
47. कार्यालयातील फर्निचर निवड करताना----- तत्व विचारात घ्यावे लागतात
1. आकर्षकता

2. आवश्यकता
  3. जागेची बचत
  4. **वरीलपैकी सर्व**
48. कार्यालयातील फर्निचर निवड करताना ----- तत्वाचा विचार होत नाही
1. किंमत
  2. वजन
  3. आरामदायी
  4. **वरीलपैकी एकही नाही**
49. स्थाई फर्निचर म्हणजे ----- होय
1. खुर्ची
  2. टेबल
  3. **भिंतीतील कपाट**
  4. वरीलपैकी एकही नाही
50. फर्निचर च्या प्रमाणीकरणामुळे ---- शक्य होते
1. देखभाल हा खर्च कमी होतो
  2. फर्निचर विविधकामांसाठी वापरता येते
  3. **वरील दोन्ही**
  4. वरीलपैकी एकही नाही

५१) कार्यालयातील अनेक घटकांना एकत्रित करून त्यांच्यात समन्वय साधणारी यंत्रणा म्हणजे .....होय

अ) व्यवस्थापन

ब) कार्यालय व्यवस्थापन

क) व्यवस्थापन प्रशासन

ड) यापैकी नाही

५२) व्यवसाय संस्थेच्या कार्यालयात ,..... कार्ये केली जातात

अ) पत्र व्यवहार

ब) व्यवस्थापन

क) व्यवस्थापन प्रशासन

ड) यापैकी सर्व

५३) कार्यालय व्यवस्थापन म्हणजे .....

अ) माहितीचे व्यवस्थापन

ब) कागदपत्रांचे व्यवस्थापन

क) अ व ब

ड) इतर

५४) कार्यालय सेवा

अ) संदेशवहन

ब) नोंदी

क) हिशोब

ड) यापैकी सर्व

५५) खर्च कमी व्हावा म्हणून कार्यालयीन कार्य पद्धति निश्चित करणे हे विधान सत्य आहे

अ) होय

ब) नाही

क) इतर

५६) कार्यालय व्यवस्थापन यातील कार्ये .....

अ) नियोजन करणे

ब) संघटन करणे

क) संचालन करणे

ड) यापैकी सर्व

५७) कार्यालय व्यवस्थापन व उद्योजक यांच्यातील मध्यस्थ कोण

अ) व्यवस्थापक

ब) कर्मचारी

क) मालक

ड) इतर

५८) कार्यालय व्यवस्थापनात समन्वयक कोण

अ) कार्यालयीन व्यवस्थापक

ब) आपण

क) कर्मचारी

ड) इतर

५९) कार्यालय व्यवस्थापक कोण

अ) कार्यालयातील काम करणारे व्यक्ती

ब) अनुभवी व्यक्ती

क) कामकाजाची देखरेख ठेवण्यासाठी पात्र व्यक्तीवर जबाबदारी सोपविली आहे ती व्यक्ती

ड) यापैकी नाही

६०) कार्यालयीन व्यवस्थापकास पर्यायी शब्द

अ) मुख्य लिपिक

ब) अधीक्षक

क) सचिव

ड) यापैकी सर्व

६१) लिपिक.....

अ) कार्यालयात काम करणारे कर्मचारी

ब) कारकून

क) पात्र व्यक्ती

ड) इतर

६२) संघटन, निर्देशन, संचलन , समन्वय आणि नियंत्रण इ. कार्ये कोण करतो

अ) कर्मचारी

ब) कार्यालय व्यवस्थापक

क) आपण

ड) इतर

६३) खर्चावर नियंत्रण कसे करता येईल

अ) खर्चाचे वेळापत्रक तयार करणे

ब) खर्चाचे अंदाजपत्रक तयार करणे

क) खर्चाची अंबळबाजवणी करणे

ड) यापैकी नाही

६४) मूल्यमापन कशाच्या आधारे करावे

अ) वेळापत्रका द्वारे

ब) निरीक्षण द्वारे

क) प्रमानकंच्या आधारे

ड) यापैकी सर्व

६५) कार्यालय व्यवस्थापकाने मूलभूत तत्वाचे पालन करणे असे ..... यांचे मत आहे

अ) न्यूनर

ब) विलिंग

क) सेल्डम

ड) आपण

६६) परिणामकारक व्यवस्थापन स आवश्यक .....

अ) स्वतः वर नियंत्रण

ब) आधुनिक तंत्रज्ञान

क) प्रभावी संघटन

ड) इतर

६७) कार्यालयातील कामाचे स्वरूप .....

अ) प्राथमिक

ब) दुय्यम

क) आकस्मिक

ड) यापैकी सर्व

६८) कार्यालय कार्य पद्धती

अ) दैनंदिन कामकाज

ब) विविध कार्याची क्रम बध्द साखळी

क) कार्याची कार्यप्रणाली

ड) इतर

६९) कार्य विधी .....

अ) कर्मचाऱ्यांच्या मदतीने कार्य पार पाडणे

ब) उपलब्ध साधसामग्रीचा मदतीने कार्य पार पाडणे

क) वरीलपैकी दोन्ही

ड) यापैकी नाही

७०) कार्यालयाचा हेतू साध्य करण्यासाठी पर्यवेक्षण द्वारे संघटित केलेल्या लीपिकिय कार्याची साखळी म्हणजे कार्य पद्धती होय

अ) न्युनर

ब) जे. सी. डेनियर

क) किलिंग

ड) चार्ल्स ओ लिब्बे

७१) कार्य पद्धतीमध्ये काय नसावे

अ) ताठरपणा

ब) लवचिकता

क) खर्च

ड) इतर

७२) प्रत्येक टप्प्यातून कार्याची हालचाल होत असते यालाच ..... म्हणतात

अ) कार्य प्रणाली

ब) कार्य प्रवाह

क) कार्य मुल्यांकन

ड) यापैकी सर्व

७३) कागदाचा वापर का कमी करणे

अ) कामातील विलंब टाळणे शक्य होते

ब) कागदपत्रे शोधण्यात वेळ जातो

क) नियोजित कार्य वेळेवर पूर्ण होत नाही

ड) यापैकी सर्व

७४) व्यवसाय संस्थेच्या कोणत्या घटकामुळे कार्यालयाचे कोणत्याही प्रकारचे नियंत्रण नसते

अ) अंतर्गत घटक

ब) बाह्य घटक

क) कर्मचारी

ड) यापैकी नाही

७५) अनियंत्रित कार्यालय

अ) विमा कंपनी

ब) सरकारी खाती

क) पोस्ट ऑफिस

ड) यापैकी सर्व

७६) कोणत्या कार्यालयात महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात काम जास्त असते

अ) वीज मंडळ

ब) विमा कंपनी

क) सेवा संस्था

ड) यापैकी सर्व

७७) मासिक अहवाल केव्हा पाठवला जातो

अ) महिन्याच्या अखेरीस

ब) महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात

क) महिन्याच्या मध्यंतरी

ड) पुढच्या महिन्यात

७८) कर्मचारी रिकामे असतात

अ) कार्य प्रमाणके व यांचा अभाव

ब) कार्यपद्धतीचा अभ्यास

क) गोष्टीचा अभाव

ड) यावरील सर्व

७९) चक्राकार क्रम पद्धतीचा वापर

अ) वीज मंडळ

ब) दूरध्वनी विभाग

क) बँक पागरपत्रक विभाग

ड) यावरील सर्व

८०) धारिका नोंदी केव्हा शक्य आहे

अ) अंतर्गत तपासणी नंतर

ब) जादा कामाचा ताण संपल्यावर

क) अंदाज पत्रक यानंतर

ड) इतर

८१) कामाचे सूक्ष्म व सखोल मूल्यमापन करताना ..... या तंत्राचा उपयोग करवा

अ) वेळेचा अभ्यास

ब) हालचालींचा व श्रमाचा अभ्यास

क) कार्य मोजण्याचे ठराविक प्रमाण

ड) यावरील सर्व

८२) काल अभ्यास -----

अ) एखादे काम करण्याला किती वेळ लागतो

ब) कामाचे विभाग करून त्यास किती वेळ लागतो

क) प्रत्येक विभागास किती वेळ लागतो

ड) यापैकी सर्व

८३) नियोजन ही ..... प्रक्रिया आहे

अ) मानसिक

ब) बौद्धिक

क) यापैकी सर्व

ड) इतर

७४) वेळापत्रक म्हणजे

- अ) प्रत्येक कार्यासाठी लागणारा वेळ
- ब) कार्य पूर्ण करण्यासाठी लागणारा वेळ
- क) या सर्व संबंधीचा निर्धारित कार्यक्रम

ड) यापैकी सर्व

८५) सर्व समावेशक

अ) व्यापक

- ब) समावेशी
- क) उपागम
- ड) इतर

८६) दफ्तरधारणा .....

- अ) दफ्तर जतन
- ब) संस्थेचे दफ्तर विशिष्ट काळासाठी विशिष्ट पद्धतीने जतन करून ठेवणे**
- क) दफ्तर बाबत स्वतःचे नियोजन
- ड) यापैकी नाही

८७) नस्तिकरण .....

- अ) धारिका नोंद
- ब) धरिकेत कागदपत्रे लावण्याची प्रक्रिया**
- क) धारिका कागदपत्र
- ड) धारिकेत कागदपत्रे दर्शविण्याचे स्थान

८८) कागदपत्रे शोधण्यासाठी धरिकांचा मार्गदर्शक

अ) सूची

- ब) नस्ती
- क) निर्देश
- ड) इतर

८९) सुचिकरण.....

अ) कागदपत्रांच्या संदर्भात अनुक्रमणिका

ब) धारिकांमध्ये रचून ठेवलेले कागदपत्रांचे स्थान

क) परस्पर पूरक संदर्भ

ड) यापैकी सर्व

९०) सामान्य सुचीकरण पर्यायी शब्द

अ) स्वर सूची

ब) पत्र सूची

क) पुस्तक सूची

ड) दृश्य सूची

९१) नाम पत्रे आकार

अ) ५.२

ब) ५.४

क) ५.३

ड) ५.०

९२) धारिकांची रचना

अ) अंकानुसार

ब) विषयानुसार

क) नाम पत्रानुसार

ड) कालक्रमानुसार

९३) सर्वात जुनी धारिका पद्धत

अ) पत्र पृष्ठ धारिका पद्धत

ब) तार धारिका पद्धत

क) पेत्यांच्या धारिका पद्धत

ड) कप्पेयुक्त धारिका पद्धत

९४) शानन धारिका म्हणजेच

अ) खाडकापट्टी

ब) फाईल

क) खटका कमान

ड) चिद्रंकित

९५) संकेत पत्रास पर्यायी शब्द

अ) दर्श पत्रे

ब) पत्रकोप

क) उडग्र

ड) इतर

९६) फोटोग्राफिक प्रोसेस कोणती

अ) Motorised Files

ब) Reciprocation Files

क) Microfilm files

ड) इतर

९७) दस्त येवाजांचे आयुष्य वाढविले जाते

अ) लमिनेशन

ब) ईव्ही ल्यामिनेशन

क) छायाचित्रण

ड) यापैकी नाही

९८) ग्रंथालय लोकप्रिय पद्धत

अ) दृश्य सूची

ब) स्वर सूची

क) पत्र सूची

ड) पुस्तक सूची

९९) पात्र व्यवहारासाठी लागणाऱ्या पाकिटावर ज्याच्याशी ज्याच्याशी पत्र व्यवहार होतो त्याचे नाव पत्ता व विषयाचं स्वरूप लिहिलं जात यालाच ..... म्हणतात

अ) डॉकेटींग

ब) स्टल झेनबर्ग

क) क्षितीज

ड) यापैकी नाही

१००) पद्धतीमुळे त्वरित संदर्भ उपलब्ध होऊ शकतो

अ) आकार

ब) अनुकूलता

क) विस्तार

ड) अचूकता